

Vysvobození zvuku

Sluchové oko; Zrakové ucho

Netradiční nástroje, zvukové objekty, „hudba v prostoru“

Sluchové oko

- Klangkunst – Klangskulptur, Klangplastik, Klangobjekte, Klanginstallation
- Sound – art – sound sculpture, sound object, sound installation
- „umění zvuku“ – zvukový objekt, plastika, instalace
 - Termíny se objevují od 1.pol 60. let (Max Neuhaus)
 - Trojrozměrné, více či méně homogenní objekty (předměty, plastiky, konstrukce, mechanismy), jejichž autentickou součástí je produkce organizovaného zvuku (šum, tóny, hudba...)

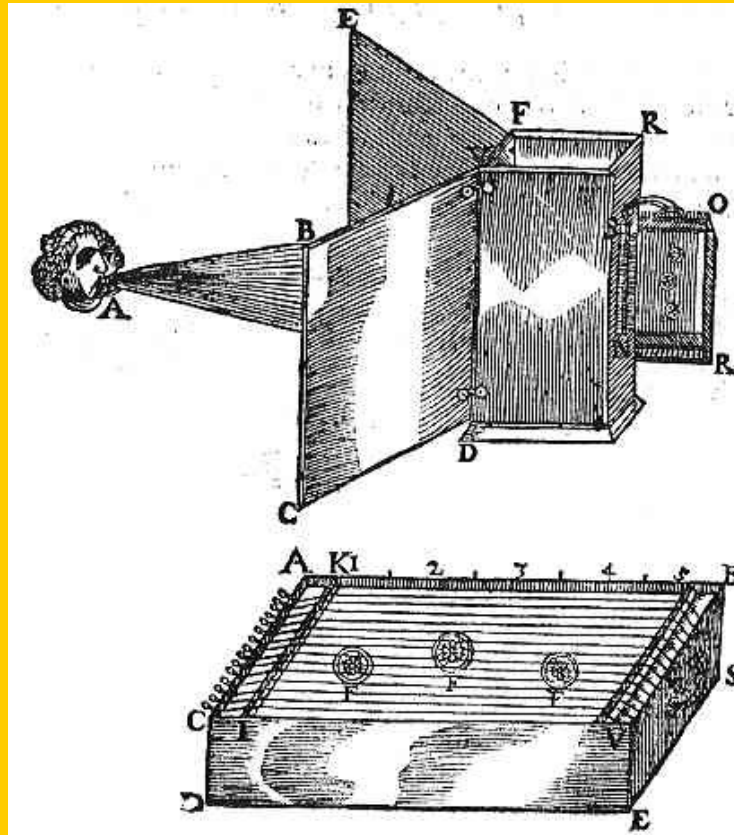
- Zvuková instalace je vázána na konkrétní prostředí
- Zvukové objekty a instalace obvykle pracují s nalezenými akustickými předměty, doma vyrobenými nástroji (home – made instruments) a akustickými konstrukcemi, které rozezvučují interpreti, nebo publikum mechanicky, elektronicky, nebo „interaktivně“ přes síť.

Archeologie I.

- Zpívající socha Amenhotepa II. v Thébách
- Starořecké aeolské harfy a píšťaly
- Staročínské větrné zvonečky

- Leonardo da Vinci (1452 – 1519) ve svém Madridském skicáři popisuje různé nekonvenční dechové a bicí nástroje
- Athanasius Kirchner (1602 – 1680) ve svém díle Musurgia universalis (1650) popisuje hudebně akustické konstrukce

Kirchner – Aeolova harfa

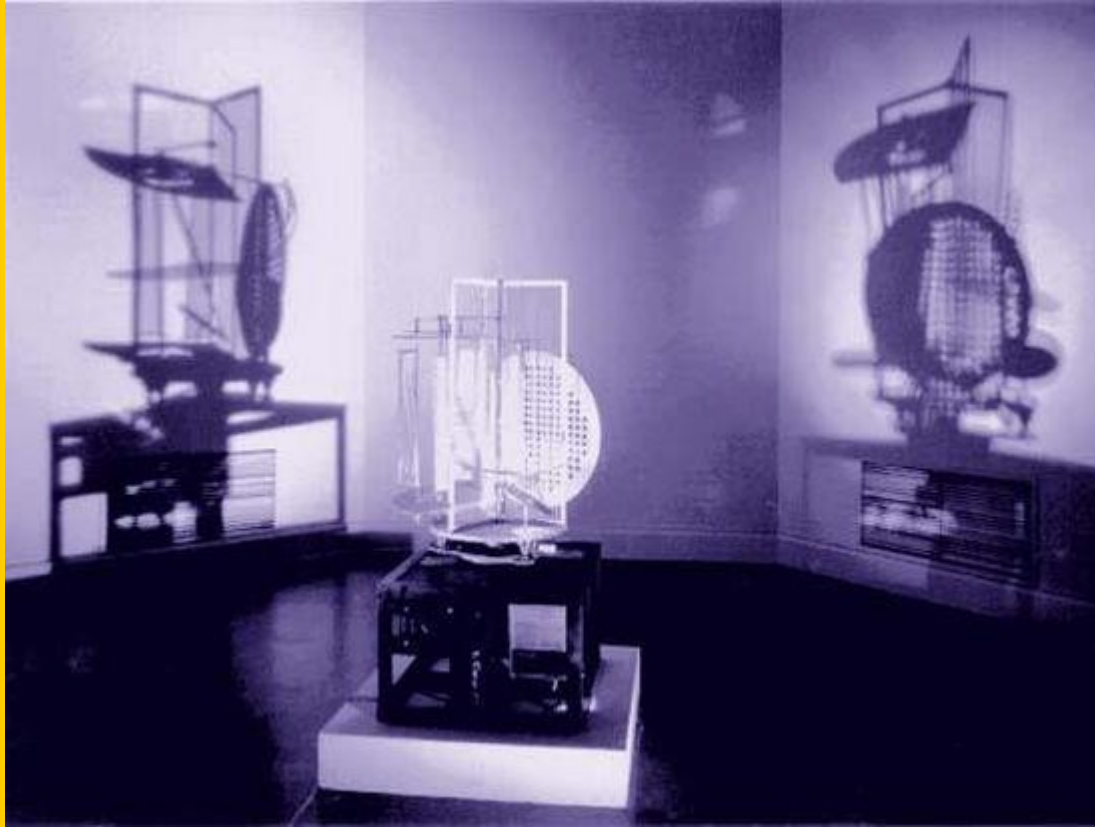

Archeologie II

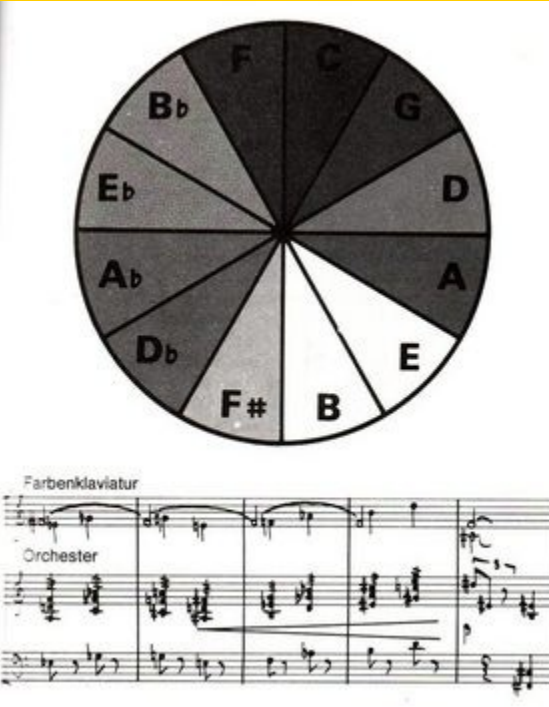
20. století

- Futuristé
 - Intonarumori (krabicové nástroje s resonátorem s laditelnými zvuky)
 - Rumararmonium – klávesový nástroj
- Alexander Skrijabin – barevný klavír
- W.B Rossiné – barevné varhany
- Využívání netradičních zdrojů zvuku
 - Sirény, motory, kulometry – Varese, Satie, Antheil, Avraamov, Mosolov...
- Lidský hlas, jako nový nástroj
 - Fónická a fonetická poezie – dada, surrealismus, Hausman, Schwitters..
- Elektronické nástroje
 - Singign Arc (1899) Williama Duddella
 - Telharmonium Thaddeuse Cahilla
 - Choralcelo Melvina Severyho
 - P. Hindemith využíval už koncem 20. let prototypy elektronických a mechanických nástrojů
- Klavír a jeho „preparace“
 - John Cage (1940), Paik, Vostel, Jones, Beuys - ---- FLUXUS
- Kinetické plastiky
 - L. Moholy – Nagy – Licht Raum Modulator (1922)
 - M. Duchamp, A. Caldara...
 - Jean Tinguley
- Gramofonové desky
 - Arman, Knižák, Anastasi, Pajk - -- DJ, Marclay...
- Home – made instruments
 - I. A. MacKenzi od 30. let, H. Partch od 40. let

L. Moholy – Nagy – Licht Raum Modulator (1922)

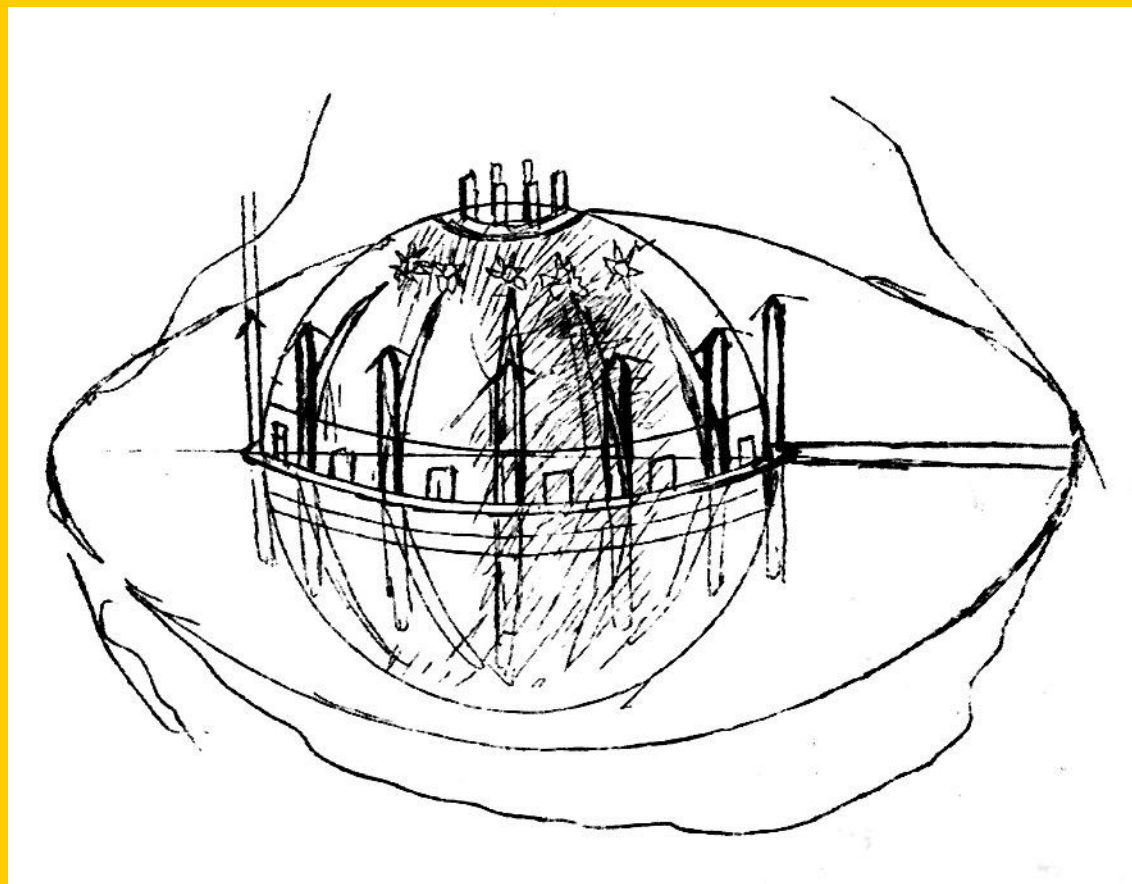
Alexander Skrjabin – partitura pro barevný klavír

The image displays a circular diagram representing the color scale for the 'Farbenklaviatur' (Color Keyboard) system. The circle is divided into 12 segments, each labeled with a letter and a sharp or flat symbol, corresponding to the 12 chromatic notes of the scale. The segments are arranged in a clockwise direction starting from the top: F, C, G, D, A, E, B, F#, Db, Ab, Eb, Bb. The segments are shaded in a gradient from dark grey to white.

Below the diagram is a musical score for 'Farbenklaviatur'. The score is written for three staves: 'Farbenklaviatur' (top), 'Orchester' (middle), and a lower staff (bottom). The 'Farbenklaviatur' staff shows a melodic line with various accidentals. The 'Orchester' staff shows a complex accompaniment with many notes and accidentals. The lower staff shows a bass line with various notes and accidentals.

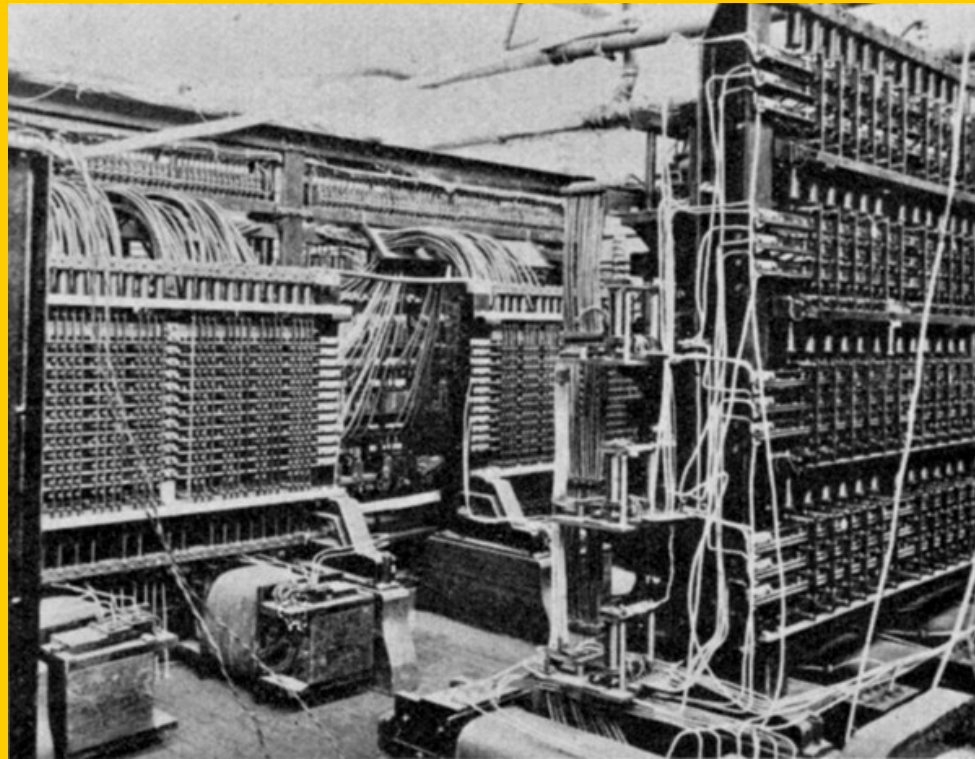
Skrjabin – Skica pro oslavu hudebního mystéria

Singing Arc – zpívající oblouk (1899)

Telharmonium z konce 19. století,
ale předvedeno až v roce 1906

Choralcello

Jean Tinguely (1925 – 1991)

- V padesátých letech umožnila elektřina rozvoj kinetických struktur
- Zvuk se stával jejich nedílnou součástí
 - tři možnosti
 - Buď se je snažit odstranit
 - Nebo je ignorovat
 - Nebo je považovat za součást díla
- Jean Tinguely vytváří konstrukce, kde vizuální i akustická stránka tvoří nedílnou součást.
 - Zkřivené, po domácky vyrobené hodiny, poháněné elektromotorem, ozubená kolečka a řemeny.

Meta mécanique Sonore II

Jean Tinguley v ateliéru 1955

Matematica automatica (60. léta)

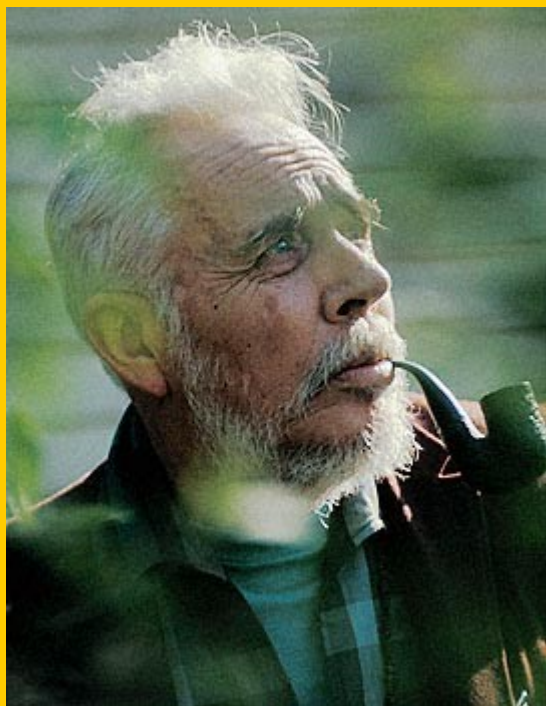

Bratři Baschetové

Transfigurace denního života

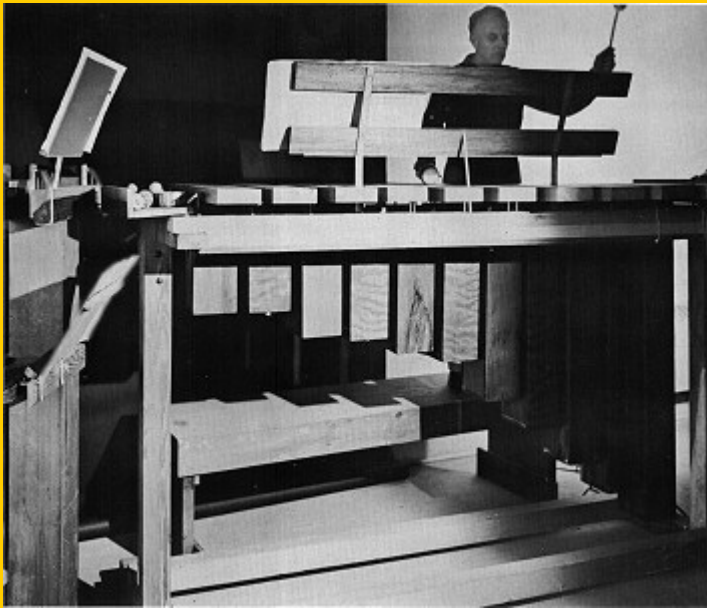
Harry Partch (1901-1974)

Mikrotonalita, zájem o mimoevropské kultury, nová
zvukovost

Vlastní nástroje

– The Street – Antologie americké hudby

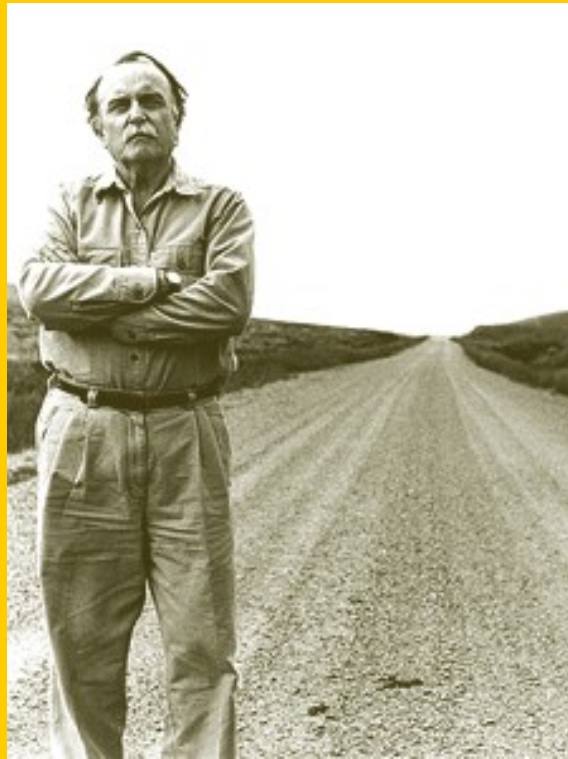
Delusion of the Fury: A Ritual of Dream and Delusion (1969)

Alvin Lucier (1931 -)

- Významný skladatel, performer
- Představitel „akustického umění“
- Music for Solo Performer (1965)
 - Pro amplifikované mozkové vlny a bicí nástroje
- Vespers (1968)
 - Zvuková performance pro echolokátor, pro hráče s ručními echolokátory
- Music on a long thin Wire (1977) I. - IV
 - Zvuková instalace pro audio oscilátor a elektronický monochord

Alvin Lucier na cestě

Music on a long thin wire

